מהו דתימא עקר שליח שליחותיה דבעה"ב
ולא למעול קמ"ל : **מתני'** *אמר לו *הבא לי
מן החלון או מן *הדלוסקמא והביא לו אע"פ
שאמר בעה"ב לא היה בלבי אלא מזה והביא
מזה בעה"ב מעל אבל אם אמר לו הבא א] לי
מן החלון והביא לו מן הדלוסקמא או מן
הדלוסקמא והביא לו מן החלון *השליח מעל
ב שלח ביד חרש שוטה וקטן אם עשו ב] שליחותו
בעה"ב מעל לא עשו ג] שליחותו חנווני מעל
*ג שלח ביד פקח ונזכר עד שלא הגיע אצל
חנווני חנווני מעל לכשיוציא כיצד ד יעשה נוטל
פרוטה או כלי ואומר פרוטה של הקדש בכל
מקום שהוא מחולל על זה שההקדש נפדה
בכסף ובשוה כסף : **גמ'** ד] מאי קמ"ל *דברים
שבלב אינם דברים : שילח ביד חרש שוטה
וקטן אם עשו ה] [וכו']: והא לאו בני שליחותא
נינהו א"ר אלעזר עשאום כמעטן של זיתים
*דתנן ה הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו
זיעת המעטן ולא זיעת הקופה רבי יוחנן אמר
כאותה ששנינו *ו נתנו ע"ג הקוף והוליכו או
ע"ג הפיל והוליכו(א)ו] (ואמר לאחר לקבלו ממנו)
הרי זה עירוב אלמא קא עבדא שליחותיה ה"נ
איתעביד שליחותיה : שלח ביד פקח [וכו'] :
ואע"ג דלא אידכר שליח ורמינהי *ז נזכר בעה"ב
ולא נזכר שליח השליח מעל (נזכרו שניהם
חנווני מעל) א"ר ששת מתני' (נמי) ח כשנזכרו
שניהם : **מתני'** ט נתן לו פרוטה ז] אמר לו
הבא לי בחציה נרות ובחציה פתילות והלך
והביא לו בכולה ח] פתילות או בכולה נרות או
שאמר לו הבא לי בכולה נרות או בכולה
פתילות והלך והביא בחציה נרות ובחציה
פתילות שניהם לא מעלו אבל אם אמר לו
הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני ובחציה
פתילות ממקום פלוני והלך והביא לו נרות
ממקום פתילות ופתילות ממקום נרות השליח
מעל י נתן לו שתי פרוטות ואמר לו לך והבא
לי אתרוג והלך והביא לו באחת ט] אתרוג
ובאחת רימון שניהם מעלו רבי יהודה אומר
בעה"ב לא מעל שהוא אומר לו אתרוג גדול
הייתי מבקש והבאת לי קטן ורע *נתן לו
דינר זהב ואמר לו לך והבא לי חלוק
והלך

שקורין עסק"ח בלע"ז : אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי · שהביא לי אותו ממקום שהבאת לי אלא מזה האחר בעל הבית מעל שהרי נעשית שליחותו דדברים שבלב שהוא אומר לא היה בלבי על זה אינן דברים : לא י) עשה שליחותו · ממה שצוה בעה"ב בעל הבית לא מעל דלא איתעבידא שליחותיה והם לא מעלו דלאו בני דעה נינהו אלא החנוני מעל לכשיוציא כשיתן אותה פרוטה לשום אדם דהשתא הוא משנה לה מקדש לחול כשמוציאה : שלח פרוטה של הקדש ביד פקח ונזכר בעה"ב שהיה של הקדש קודם שהגיעה ליד חנוני : החנוני מעל · *ולא בעה"ב ולא שליח *(דבעל הבית לא מעל דכיון דבעה"ב נזכר שהיא של הקדש יא) קודם שהגיעה ליד החנוני (ב) החנוני מעל ולא בעל הבית ולא שליח) דבעה"ב לא מעל דכיון דנזכר בעה"ב קודם שמעשה שליחותו איפטר ליה ממעילה דה"ל מזיד ומעילה אינה נוהגת אלא בשגגה דכתיב וחטאה בשגגה מקדשי ה' ושליח נמי לא מעל שהרי עשה שליחותו אבל חנוני מעל לכשיוציא דהואיל ואינו יודע דשל הקדש היא הויא שגגה גביה : אלא כיצד יעשה · בעה"ב כשנזכר לו יב] שיוציא (ג) החנוני מידי מעילה יטול פרוטה של חולין ויאמר כו' קודם שיוציאנה החנוני : **גמ'** הא לאו בני שליחות נינהו · הני חש"ו ואמאי מעל בעל הבית יג] משעשו שליחותו : עשאום · לחש"ו כמעטן של זיתים דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן שמחמת שמונחים במעטן בדוחק מתחממין ומזיעות טיפות שמן ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב משום דכבר מתחילין לטוחנן כדי לסוחטן בבד וכיון דניחא ליה בההיא זיעה הרי הן מוכשרין : אבל לא זיעת הקופה · אותה זיעה שמזיעין בקופה כשמלקטין אותן דההיא זיעה לא חשיבא ליה ולא ניחא ליה ולא מכשרא לקבל טומאה ומ"מ יד] הכי זיעת המעטן דניחא ליה בגווה אמרינן דקעביד שליחותיהדבעה"ב לאע"ג דמעטן *לאו בר טו] זיעה הוא חשיבא הא זיעה ומכשרא לטומאה (ד) הא נמי חרש שוטה וקטן אע"ג דלאו בני דעה נינהו כי איתעבידא שליחותיה על ידיהן הואיל וניחא ליה בגוויה מעל : ורבי יוחנן אמר· מהכא דתנן נתנו לעירוב ע"ג הקוף והוליכו וקתני ה"ז עירוב אלמא אע"ג דלא הוי בן דעת הואיל ואיתעבידא שליחותיה הוי עירוב הכי נמי גבי חש"ו : ואע"ג דלא אידכר שליח · לא מעל שליח אלא חנוני : ורמינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר שליח השליח מעל · דכיון שנזכר בעה"ב דה"ל מזיד פטור ממעילה אבל השליח דשוגג הוא מעל והיינו דאמר במס' חגיגה הלו דמעל השליח הייט כהררין התלויין בשערה דשליח עבירה מאי *עביד הא לא עביד אלא שליחותיה דבעה"ב : א"ר ששת מתני' · היינו טעמא דחנוני לחודיה מעל שנזכרו שניהן בעה"ב ושליח והחנוני לא נזכר דשניהם הבעה"ב והשליח הוו להו מזידין ולכך לא מעלו אלא חנוני לחודיה דהוה שוגג : **מתני'** נתן לו פרוטה ואמר לו הבא לי בחציה· כלי חרס שמדליקין בו את הנרות ובחציה פתילות: והלך והביא בכולה נרות או בכולה פתילות · שניהם לא מעלו בעה"ב לא מעל שלא נעשה שליחותו והשליח נמי לא מעל שבדבר שקנה בו שליחותו לא היה בו אלא חצי פרוטה ואין מעילה בחצי פרוטה: או שאמר לו הבא לי כו'· ה"נ שניהם לא מעלו משום טעמא דרישא : אבל אם אמר לו הבא לי בחציה נרות ממקום פלוני וכו' · השליח מעל שקנה טו] שליחות בפרוטה שלמה ומעל :
והלך

ולפס היו הרבה חלונות לו הרבה יח] דלוסקמות אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי על זה אלא על זה פירוש לא היה דעתי על אותו חלון יט] כי אם על האחר מ"מ בעה"ב מעל שהרי נעשה שליחותו דדברים שבלב אינן דברים : **הבא** לי מן החלון והביא מן הדלוסקמא כו' שליח מעל· פי' לכשיוציא בעה"ב כ] שהוא מסתמא נזכר *שהרי עדיין לא יצאו מרשות הקדש עד כא] שהוציאם: **שלח** ביד חש"ו עשו שליחותו בעה"ב מעל · כב] ובגמ' פריך הא לאו בני שליחות נינהו : **לא** עשה שליחותו החנוני מעל · לפי שהחש"ו אינן בני מעילה הלכך הקדש לא יצא לחולין עד שבאו ליד החנוני ויוציאם החנוני כג] ומעל החנוני נמי דקאמר לכשיוציא קאמר : **כיצד** יעשה · פי' כיצד יעשה בעה"ב שלא ימעול החנוני : **הבא** לי בחציה נרות · נר הוא טר של ברזל או של חרס שמשימין בו שמן ופתילות כד] והלך והביא לו בחציה נרות ובחציה פתילות* : **ושינה** שהביא לו נרות ממקום פתילות ופתילות ממקום נרות השליח מעל · שהרי שינה כה] מדעת בעה"ב שהלך לקנות נרות ממקום אחר שלא נצטוה : **והלך** והביא לו בפרוטה אתרוג ובפרוטה רימון שניהם מעלו כו] ר' יהודה אומר בעה"ב לא מעל כו' · בגמ' מפרש פלוגתייהו גבי חלוק וכה"נ פליגי באתרוג :
נתן לו דינר זהב · פי' שהוא כ"ד של כסף כז] : *__אמר__ ר' אלעזר עשאום כמעטן · פי' דכיון דניחא ליה לבעה"ב במאי דעביד חש"ו הוו ליה כשליח דתנן הזיתים מאימתי מקבלין טומאה משיזיעו זיעת המעטן מעטן הוא כח] שמשימין בו זיתים וזיעה קרי למוהל היוצא מהן וקאמר בגמ' דמה שיזיע במעטן חשיב משקה דהא ניחא ליה ולא כט] זיעת בקופה פי' דהוא לא חשיב משקה דלא ניחא ליה ל] כיון דהולך לאיבוד ויש לתמוה דלאו לא שמעינן מכמה דוכתין ההיא דרשא לא] יותן דומיא דכי יתן (ב"מ דף כב:) דכיון דניחא ליה אע"ג דליתו לב] גופיה *לא חשיב משקה ולמה ליה לאהויי הך משנה ה"ל לאהויי כמי לג] בשודהו הטל עליו *ושמא התם איכא מעשה מיהא בידי שמים להכי אייתי ההיא דזיעת הזיתים דממילא ודמיא לשלח ביד חרש דממילא דמי כיון שאינן בני שליחות : **נתנו** על גבי הקוף והוליכו [או] ע"ג הפיל [והוליכו] ה"ז עירוב · הקשה ר' אפרים דבפ' בכל מערבין (עירובין לא:) אמרינן אין זה עירוב לד] ותירץ דהתם מיירי שהקוף עצמו מניחו לשם עירוב אבל הכא מיירי שאמר לאדם ליטלו מעל גבי הקוף ומעל גבי לה] הגמל לכשיגיעו למקום* ויניחו לשם עירוב וקשה דאם כן לא מייתי הכא מידי כיון לו] דבר דעת הגיעו לכך נראה דהכא מיירי לז] בעומד ורואהו שהפיל הגיע הפת במקום הנחת עירוב ואמר לח] תיקני לי פת אלמא דמתעבד שליחותיה אע"ג דשליח הפיל לאו בר דעת הכי נמי
חרס

ונה ע' שו' נ"ק

ו א ב מיי' פ"ז מהל' מעילה הלכה א :

ז ג מיי' שם הלכה ה :

[במשנה שבמשניות איתא גלוסקמא וכן גירסת הערוך פי' ויוכם הארון תרגום ירושלמי ושנו יהיה בגלוסקמא וכן בפי' הרב מברטנורה וכן בפי' הרמב"ם גלוסקמא שק קטן או כדומה]

ח ד מיי' שם הלכה ו :

ט ה מיי' פי"א מהלכות טומאת אוכלין הלכה ח והלכה ט :

י ו מיי' פ"ו מהלכות עירובין הלכה כב טוש"ע א"ח סימן תט סעיף ח :

יא ז ח מיי' פ"ז מהל' מעילה הלכה ה :

יב ט מיי' שם הלכה ג :

יג י מיי' שם הלכה ד :

קדושין ג.

[פי' תוס' גיטין סה: ד"ה לא והתוס' ב"מ מג: ד"ה מי אמר]

דכיון דבעה"ב מכר שהיה של הקדש כו' נ"ק

[נדרים כח. קדושין מב:]

טהרות פ"ט מ"א

עירובין לא. ע"ש

ס"א ל"ג וכן משמע בתוספי'

חגיגה י: קדושין ג.

לאו בר דעה הוא כו' נ"ק

[כתובות לג.]

לא הוי משקה חשיב משקה כו' נ"ק

ושמא ס"ו גבי [illegible] ושמא כו' נ"ק

כמות בעירוב ויניחו שם וקשה כו' נ"ק

קא עביד כו' נ"ק

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' על גבי הפיל והוליכו ה"ז עירוב אלמא איתעבידא שליחותיה : (ב) רש"י ד"ה החנוני וכו' קודם שהגיעה ליד החנוני השבעה"ב לא מעל דכיון דנזכר כנ"ל ותיבות החנוני מעל ולא בעה"ב ולא שליח נמחק : (ג) ד"ה אלא וכו' שיוציא להחנוני : (ד) ד"ה אבל לא וכו' הא חרש שוטה וקטן נמי אע"ג :

◆

רבינו גרשום

סרעתי וכי תימא אי הכי הוא פשיטא שליחותיה דבעל הבית ולא למעול בעה"ב קמ"ל כיון דאמר להו חרא מניהו סרעתו דבעה"ב הייט שליחותיה ומעל: דלוסקמא דולבקי · אע"פ שאמר בעה"ב לא היה בלבי מאותו מקום שהבאת לי אלא מזה האחר : בעה"ב מעל · שהרי עשה שליחותו ומדקתני בעה"ב מעל ש"מ דדברים שבלב מה שהוא אמר לא היה לבי על זה אינן דברים : לא עשו שליחותן · שקנינו בעה"ב לא מעל והן לא מעלו דלאו בני דעה נינהו אלא החנוני מעל לכשיוציא לכשיתננה לשום אדם השתא משני לה מקודש לחול בשגגה : שלח ביד פקח פרוטה · של הקדש ונזכר בעה"ב שהוא של הקדש קודם שהגיע לידו של חנוני החנוני מעל ולא בעה"ב ולא השליח שעשה שליחותו מ"מ משום דכיון דנזכר בעה"ב קודם שנעשה שליחותו איפטר ליה בעה"ב משום דמעילה לא נהגא אלא בשגגה דכתיב נפש כי תמעול מעל וחטאה בשגגה מקדשי ה' אבל חנוני מעל לכשיוציא הואיל והוא אינו יודע דשל הקדש הוא והויא גביה שגגה : אלא כיצד יעשה בעה"ב כשנזכר לו שיציל את החנוני נמי ממעילה נוטל פרוטה או כלים של חולין ואומר כו' : והא לאו בני שליחות אינון · חש"ו אמאי בעה"ב מעל : עשאום כמעטן של זיתים · מאימתי מוכשרין הזיתים לקבל טומאה משיזיעו זיעת המעטן · מתוך המעטן שמונחין בו ברוחק מתחממין הזיתים ומזיעין טיפות ובאותה זיעה ניחא ליה לבעה"ב מפני שכבר מתחילין להתקין כדי לעוצרן בבד וקרינן ביה כי יותן דניחא ליה דכי יתן דומיא : אבל לא זיעת הקופה · שאותה זיעה שמזיעין בקופה בשעה שמלקטין אותן ההיא לא חשיבא ולא ניחא ליה בגוות ולא מכשרי לטומאה מ"מ מיהת זיעת המעטן דניחא ליה בגווה אמרינן דמעטן קא עביד רעותיה ושליחותיה דבעה"ב דמפיק מנייהו הני זיעות ולהכי חשיבי ומכשירי לטומאה אע"ג דמעטן לאו בר דעת הוא הם הכי נמי הני חש"ו אע"ג דלאו בני דעה נינהו כי אתעבידא שליחותיה על ידייהו מעל : ור' יוחנן אמר · מהא דתנן נתנו ע"ג הקוף וקתני הרי זה עירוב אלמא דאיתעבידא שליחותיה אע"ג דלאו בר דיעה הוי הכי נמי גבי חרש כו' : ואע"ג דלא אידכר שליח · לא מעל שליח אלא חנוני : ורמינהו נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח שליח מעל · שכיון שנזכר בעה"ב לאו בר מעילה הוא והוי כמאן דלא ניחא ליה בההוא שליחות ושליח דמי כמאן דלא עבר שליחותיה דבעה"ב דלא ניחא ליה לבעל הבית הלכך מעל שליח דהא לא נזכר איהו ואמאי קתני נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח חנוני מעל ולא שליח : אמר רב ששת מתני' · היינו טעמא דחנוני לחוד מעל כשנזכרו שניהן בעה"ב ושליח וחנוני לא נזכר והא דאמר הכא נזכר בעה"ב ולא נזכר השליח השליח מעל שלא מן הדין הוא דשליח אמאי מעל מאי הוה ליה למיעבד והיינו דקתני במס' חגיגה שליח עניא מאי עבד והיינו כהררים התלוים בשערה : נתן לו פרוטה וא"ל הבא לי בחציה נרות ובחציה פתילות והלך והביא בכולה נרות או בכולה פתילות שניהם לא מעלו · בעה"ב לא מעל שלא נעשה שליחותו

◆

שיטה מקובצת

א] הבא"ע"תוס' ב"מ(דף מג ע"ב)ד"ה מי: ב]עשו שליחותן אות ו' נמחק: ג] שליחותן חנוני מעל לכשיוציא אות ו' נמחק: ד] אמר לו הבא כו' מאי קמ"ל דדברים שבלב : ה] עשו כו' והא : ו] מתיבת ואמר עד תיבת הרי נמחק : ז] פרוטה ואמר לו : ח] בכולה נרות או בכולה פתילות או : ט] באחת' עיין בתוס' סוכה (דף לט ע"ב) : י] לא עשו שליחותן : יא] מתיבת קודם עד תיבת קודם שנעשה כו' נמחק : יב] לו שיציל החנוני תיבת שיוציא נמחק : יג] בעה"ב כשיעשו שליחותן הס"ד : יד] תיבת האי נמחק : טו] בר דעת הוא תיבת זיעה נמחק : טז] ששינה שליחותו בפרוטה : יז] החלון או מן הדלוסקמא ולא פירש כו' והשאר נמחק : יח] הרבה דלוסקמאות אע"פ: יט] חלון שהבאת ממנו כו': כ] בעה"ב"ס"א ומיירי שהבעה"ב נזכר שהרי עדיין כו': כא] עד שיוציאם אע"ג דלענין פקדון לא מיקרי פשיעה בכה"ג כדאמרינן פרק המפקיד (דף מג ע"ב) מהאי רמי ומתאי לא תרמי מ"מ עשה שליחותו מיהא לא מיקרי : כב] מעל · ס"א ואע"ג דלאו בני שליחות נינהו מ"מ איתעבד שליחותו כדמפרש בגמרא : כג] החנוני ובעה"ב לא מעל דלא עשו שליחותו ומעל : כד] ופתילות והביא בכולן פתילות כולן לא מעלו בעה"ב לא מעל דלא עשה שליחותו מפרוטה ושליח לא מעל דלא שינה משליחותו מפרוטה ולא ימעול שליח עד שישנה שליחות מפרוטה וצ"ל דכל הני דמתני' מיירי בנזכר המסורות לו פרוטות של הקדש דאל"כ מיד שנטל הפרוטות ונתנן לשליח בעה"ב מעל הס"ד ושה"ד ה"נ אבל אמר הבא לי בחצי פרוטה נרות ממקום פלוני ובחצי פרוטה פתילות ממקום פלוני ושינה: כה] שינה הפרוטה מדעת: כו] מעלו בפרוטה אחד עשה שליחותו ובפרוטה אחד שינה ר"י: כז] כסף הס"ד ושה"ד ואמר לו הבא לי חלוק פי' בכל דינר זהב והלך והביא בג' חלוק ובג' טלית פי' בשלש סלעים שהם י"ב דינר כסף וקשה דהכא משמע דהדינר של זהב שוה כ"ד דינר של כסף בלבד ובפ' הזהב משמע ששוה כ"ה דינר · ופי' ר"ת דאותו דינר הוא לקולבן ולהברע וא"ת ומ"מ קשה דהכא משמע שהדינר של זהב הוא שוה כ"ד דינר של כסף לכל הפרות וכמו הזוקק של זהב הוא שוה כ"ד זקוקים של כסף וקשה היאך הוזלו כ"כ דעתה אין הזוקק של זהב שוה יותר מעשרים זקוקים וי"ל דהדינר של זהב היה עב כפלים משל כסף לפי המשקל וא"כ לפי החשבון דעתה נמי הוא שוה עשרים אם היה אז שוה כ"ד אין זה שינוי רב יותר מדאי וכן משמע בכל מקום דאמר כעובי דינר זהב ואמאי נקט דינר זהב וליפא כעובי דינר סתמא אלא ש"מ דהדינר של זהב היה עב יותר משל כסף ולכך נקט של זהב הס"ד : כח] הוא כלי שמשימין : כט] ולא זיעת הקופה פי' : ל] ליה ביה כיון: לא] דרשא דיותן דומיא : לב] דאיהו לא יהיב חשיב תיבת גופיה נמחק : לג] נמי עודהו הטל עליו הרי זה בכי יותן וי"ל דהתם איכא : לד] עירוב ומוכח התם דע"כ גרסינן אין זה עירוב ותירץ : לה] גבי הפיל לכשיגיעו' תיבת הגמל נמחק : לו] כיון שבר דעת אות ד' ל"ש : לז] מיירי בעומד ורואהו : לח] [illegible]